GAZETA KRAKOWSKA
Nro 43.

z KRAKOWA dnia 29 MAJA 1825 roku w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 20 Maia.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król opuścił dnia 17 b. m. na dni kilka Stolicę tuteyszą, dla zwiedzenia Woiewództw Mazowieckiego, Kaliskiego i Płockiego.

Jego Królewicowska M. ść X ążę Oranii, w podroży swey z Moskwy, spodziewany iest w Stolicy tuteyszey w końcu bieżącego miesiąca.

GŁOS
JW. Stanisława Piwnickiego
Marszałka Izby Poselskiey, miana na Posiedzeniu Izb połączonych d. 13 Maia 1825 roku.

Nayiaśnieyszy Królu
Panie móy Miłościwy!

Twoia Nayiaśnieyszy Panie nadzwyczayna Łaska, którąś okazał nadaiąc narodowi naszemu byt polityczny, imie i swobody, w sercu każdego Polaka szczególnieyszą wdzięczność i nieskażoną do Waszey Krolewskiey Mości wierność zaszczepić zdołała.

Nie zasadzam ia na obfitych słowach wynurzenie uczuciów dopiero wspomnionych, bo te częstokroć pozornemi bywaią; serc naszych tłumaczem krótkie lecz szczere idą wyrazy. Niosę Ci ie Nayiaśnieyszy Panie w moiem równie iak i w całey Izby Poselskiey imieniu. Wszyscy bowiem równie czuiemy, że nie inna krew w żyłach naszych płynie, iak ta, która dawnych ożywiała Polaków!

Oni rzetelne szczęście i honor opieraiąc na przywiązaniu i wierności ku Królom i swoiey Oyczyźnie, raz poprzysiężoney im wiary, nieskażenie do ostatniey dotrzymywali chwili; tych torem postępować w całym przeciągu życia, iest iedynem usiłowaniem naszem.

Nie zawiodę Nayiaśnieyszy Panie Twoiego we mnie zaufania; nie zawiodę oczekiwania moich współziomków; biorąc za przewodnika Twoię Mądrość i wolą Naywyższą; za pomocnika, rady światłey Izby Poselskiey; mam nadzieię, że potrafiemy przyczynić się do ziszczenia wielkich Twoich Nayiaśnieyszy Panie, względem dobra kraiu naszego zamiarów.

Dyrekcyia Mennicy Królestwa Polskiego

Podaie do powszechney wiadomości

iż dostrzeżone zostały w cyrkulacyi fałszywe pieniądze:

1. Rubel pod r. 1818, może bydź dość łatwo poznany po niewydatności orła i koron nad nim, które są iak gdyby zalane. po kolorze cyny z ktorey iest ten pieniądz, po dźwięku odmiennym, tudzież, iż na okręgu żadnego nie ma napisu.

2. Dwuzłotówka z r. 1823 również z cyny odlana, a zatem po kolorze tego metalu odmiennym od srebra, łatwo rozpoznaniu podpadaiąca. rożne części popiersia Nayiaśn. Monarchy i herbu, tudzież litery są nie wydatne.

3. Dziesięćgroszawka z r. 1818 odlana z mosiądzu, i po iego kolorze żółtym łatwo rozpoznana bydź mogąca, rysunek orła iest odmienny od będącego na dobrych ześcio groszówkach; różne części tego orła a szczególniey skrzydeł, i korony, są iak gdyby zalane.

4. Dziesięćgroszowka Xięztwa Warszawskiego z r. 1813, ta iest z miedzi więc łatwo po kolorze czerwonym tego metalu, pomimo słabe pośrebrzenie mocno wykazuiącym się poznana bydź może. — Wzywa się wszelkie Władze Policyyne i Skarbowe do dawania baczności, na kurs wyżey opisanych pieniędzy, w celu ochronienia publiczności i Skarbu od szkody,, i ukarania przestępcow.

Działo się w Warszawie d. 19 Maia 1825 roku.

Dyrektor *Bieńkowski.* Kontroller Jeneralny, *Karol Hoffmann.*

M O W A

JW. Mostowskiego,

Ministra Spraw Wewnętrznych i Policyi, miana na pierwszey Sessyi Seymowey w Izbach złączonych, dnia 13 Maia 1825 roku.

(Dalszy ciąg.)

SPRAWIEDLIWOSC.

Kommissyia Rządowa Sprawiedliwości odznaczała swoy wpływ konstytucyyny na Sądownictwo, dozieraiąc porządku postępowania sądowego, przedstawiaiąc na urzędy, kandydatów, których zdolność z poprzedniego urzędowania, lub w skutku złożonego a prawem przepisanego examinu uznana została. Na mocy dekretu Nayiaśnieyszego Pana, mianowani przez Xięcia Namiestnika, Inspektorowie, odbyli w roku 1821 stosownie do udzieloney sobie przez Kommissyią Rządową instrukcyi, sprawdzenie ogolne wszystkich magistratur sądowych. Srodek ten zaprowadził iednostayny kierunek w Trybunałach Cywilnych, w Sądach Kryminalnych, w więzieniach, Archiwach dawnych, w Kancellaryiach Konserwatorów hypotecznych, Notaryuszow i obrońców sądowych: odtąd żadna sprawa w Trybunale Cywilnym nie może zalegnąć, i powinna bydź w ośmiu dniach od daty wpisu odsądzoną. Również dla nadania większego pośpiechu działaniom Sądu Appellacyynego, zastępuiącego w sprawach kryminalnych Sąd Naywyższy, Xiążę Namiestnik na wniosek Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości, ustanowił czwartą sekcyią tegoż Sądu, od 1 Października 1822 roku czynności swoie odbywaiącą. Trzecia sekcyia Trybunału Cywilnego Mazowieckiego powiększoną została kilku członkami, w celu zaięcia się odsądzeniem spraw licznych, dotyczących mass sukcessyynych cywilnych i pupil-

larnych, zaległych od czasu Rządu Pruskiego, a których ilość, stronom interessowanym, długiem oczekiwaniem i późnem bardzo ukończeniem, zagrażała.

W czterech do 1824 uołynionych latach, 15,908 spraw zagodzonych zostało w Sądach Pokoiu; odbyło się 9565 Rad familiynych, Trybunały Cywilne, Handlowe, Sądy Appellacyyne odsądziły 155,639 spraw. Sądy policyi poprawczey i Sądy kryminalne wydały 20,022 wyroków. Z dwudziestu trzech skazanych, którzy się do ułaskawienia podali, dwunastu, otrzymało zmnieyszenie kary; 284 Urzędników oskarżonych o naruszenie funduszow publicznych, lub o nadużycie władzy, pod sąd oddano. Kommissyia Rządowa Sprawiedliwości szczególną zwrociła baczność na urządzenie Kass depozytów sądowych, w celu przyznania właścicielom w miarę ich wylegitymowania, funduszow prawnie im się należących, a ktorych z powodu nieporządku przez zamieszania woienne sprawionego; od dawna prożno oczekiwali. W skutku czego, Kassy depozytowe Trybunałów cywilnych, wydały w ciągu lat 4 od 1820 do 1824, tak w pieniądzach iako też i w innych wartościach, przeszło 19 milzionów złotych Polskich. Rachunki wszystkich sądów zostały ukończone. Stosownie do prawa, regulowanie hypotek w przepisanym porządku ciągle było uskuteczniane, i iest ukończone w Woiewództwach Kaliskiem, Płockiem, Mazowieckiem, Augustowskiem, Podlaskiem, Lubelskiem i Sandomierskiem, a dokona się tego roku w Woiewództwie Krakowskiem.

Na mocy dekretu Nayiaśnieyszego Pana wyznaczoną została w roku 1820 deputacyia, którey poleconą była trudna praca przygotowania zmian, iakich okoliczności wymagaią w Kodexie cywilnym. Dzieło to będące owocem czteroletnich iey namysłów, roztrząsane i przyięte w Radzie Stanu, naradom i potwierdzeniu Izb Seymowych podane zostanie.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

Działanie Administracyi wewnętrzney, żywe lecz spokoyne, lubo nie zwolniało w tych zeszłych latach, nie byłoby się iednak inaczey dało dostrzedz, iak tylko w postępie porządku ogólnego, gdyby starania iey mogły bydź dostateczne dla zapewnienia pomyślności narodowey i pokonać zawady, z iakiemi ta walczyć musiała. Lecz u nas, równie iak w całey prawie Europie, usiłowania własności ziemiańskiey, bez skutku i bez nagrody zostały. Ta podstawa społeczney naszey budowy, uchyla się; i rok każdy powiększa zatrważaiące iey unikczemnienie. Więc, otoczony dobrodzieystwami przyrodzenia, pośród zbiorów swych na próżno ustożonych, rolnik ięczy stroskany; i widzi wraz z obfitością, rosnącą swą nędzę. Nietylko potu iego owoców upodlona cena, niezdoła pokryć wydatków na uprawę łożonych, ale nawet zbydź ich za nikczemną wartość nie może. Tymczasem brzemie ciężarów ogólnych i osobistych coraz bardziey go tłoczy: musi uspokoić zarazem, poborców, wierzycieli, potrzeby życia; wszystkie zarówno nieubłagane.

Wielorakie przyczyny sprowadziły to położenie tak przedłużone i otrętwiaiące. Bezpieczność pokoiem zaręczona, udoskonalenia w rolnictwie, użycie machin prostuiących i stokrotnie siłę dzia

łalną mnożących: szereg lat urodzaynych; rozprzestrzenienie tak dobroczynney z innych miar uprawy kartofli, niedawnego a wspolnego bogatym i ubogim, ludziom i zwierzętom pokarmu; rozwijanie systematu prohibicyynego, oręża, który się stał odpornym, lubo iest istotnie zaczepnym; a którego nieskończone odwroty, wtedy tylko będą mogły bydź zbezsilnione, kiedy go wszystkie narody zgodnie roztrącą. Ale te przyczyny, i inne może ieszcze im podobne, samem ich wyliczaniem, iuż przekonywaią, że uprzątnąć ie, w mocy Rządu nie było.

Wszystkie te zawady usunięte zapewne będą za wzrostem stopniowym i ogolnym ludności, która postępuie w żywności stosunku, i te nawet kiedyś koniecznie przewyższyć musi. Spisy w roku 1823, wykazały u nas głów 3.704,306, co od 1819, stanowi coroczne około 100,000 dusz pomnożenie. Lecz wiele ieszcze lat upłynie, nim ludność równowagę utrzymać ze skutkami obfitości zdoła. Tymczasem, starać się należy o ulżenie ciężaru, ktorego usunąć nie można.

Praca iest naymożnieyszym zasiłkiem tak pomyślności iak porządku powszechnego. Ułatwiać do niey sposobność, iest obowiązkiem, iest wielką Rządów zręcznością. Odpieraiąc proznowanie, zwalczemy zarazem ciemnotę i nędzę: wszelkie wykroczenia społeczne z niego pochodzą. Praca ocuca przemysł, iak wzaiemnie iest nim żywiona: kojarzy się z oświeceniem, które ią czyni płodną: wspólnie, uczą stronić od pierwey niedostrzeżonych śladów wiodących do występku: czynią cnotę uczoną, dobroczynność przemyślną, ludzi lepszymi, społeczeństwo spokoyne i szczęśliwe.

Administracyią przeto Królestwa usiłowała, ile to w iey było możności, tworzyć prace rozmaite, dla zapewnienia wielorakich rodzaiów reprodukcyi, otwierać nowe uyścia do zamiany i odbytu płodów ziemi, a tym sposobem, ułatwić nieco przynaymniey uiszczanie podatków, gdy zmnieyszyć ich ieszcze wolno nie było.

Już drogi bitey iest ukończoney na przestrzeni 66 mil Niemieckich, a z Warszawy do granicy Pruskiey będzie uzupełnioną w ciągu roku bieżącego, i przedstawiać na iedney linii, całą szerokość Królestwa przechodzącey, 60 mil nieprzerwaney kommunikacyi, zarówno do doskonałey we wszystkich porach, oszczędzaiącey odtąd podróżnym, piaski, iakie z trudnością przebywać musieli; skracaiącey odległości, i zmnieyszaiącey kosztu; gdyż przeprzęgi pocztowe, iako i furmani używaią na drogach bitych o połowę mniey koni. Dyliżanse wygodne i ozdobne przebiegaią ie rownież iak i inne części Królestwa, z szybkością i małym kosztem. Pobierane iednak dotąd przy rogatkach, stósownie do istnieiących przepisów, myta drożne, nie wystarczaią na utrzymywanie dróg bitych iuż otwartych: z tego więc powodu wynika potrzeba, albo powiększenia opłat drożnych, albo też wynalezienia innego na to wystarczaiącego funduszu; ponieważ iest koniecznością, aby opłata pieniężna zastępuiąca szarwarki, całkowicie mogła bydź użytą na drog nowych budowę. Wszystkie wiazdy do stolicy w odległości dwóch mil, również są bite, i zatarły iuż pamięć nawet, dawnych przystępów trudnych i błotnistych, nie mile odznaczaiących się w każdey iesieni.

Rozpoczęto częściami drogi w Województwach Krakowskiem, Lubelskiem, Płockiem i Augustowskiem; wystawiono 523 mostów, między któremi most pod Złotoryą łączący na Narwi granice Cesarstwa i Królestwa, zbudowany został kosztem wspólnym obu Rządów. Domy służące na pomieszkanie dla konduktorów i officyalistów drożnych, wystawione w równych odległościach przy gościńcach bitych, nadaią onym wesołóści i życia. Drogi furmańskie i wieyskie nie są zaniedbane, i ciągle utrzymuią się w dobrym stanie.

Zdięcie poziomu i pomiaru dwóch brzegów Wisły, ukończone zostało na całey długości iey biegu. Rysy ich są częściami od granicy Pruskiey aż do granicy Miasta Wolnego Krakowa uskutecznione. Czyszczenie tey rzeki wykonane w przeciągu 16 mil od Nieszawy do Płocka. Mocne tamy w Województwach Sandomierskiem, Płockiem i Mazowieckiem wystawione zapobiegły po części szkodom, które zrządzała. Inne rzeki, iako to: Warta, Bzura, Pilica, Nida, Wieprz, Radomka są wychędożone; przez co wody ich spławowi, a brzegi uprawie zwrócone zostały. Rozpoczęto kanał spławny, łączyć maiący Narew z Niemnem.

W kraiu zwłaszcza naszym, mało w kapitały zamożnym, doswiadczenie przekonało, iż dla zaprowadzenia nieznanego w nim ieszcze gatunku przemysłu, pierwsze zakłady i pierwsze ofiary ku temu, przez Rząd czynione bydź muszą: te poźniey dopiero, gdy iuż są w ruchu porządnym i widocznym, nabywców ochoczych doczekać się mogą; wtedy dalsze ich utrzymanie, pożytkom i pilności prywatnych powierzone, pewnieysze w przyszłości powodzenie i wytrwanie z korzyścią ogólną, rokować zdołaią; i staią się oraz zachęcaiącym wzorem dla innych podobnych przedsiębrań. Na tey zasadzie, Kommissyia Rządowa działać obowiązana; i koniecznie przeto wystawiona na niepewność skutków, które mimo naydokładnieyszego wyrachowania, po większey części od losu zawisły, miała nieraz, pośród walki z mnogiemi wydarzeniami, trudne i frasobliwe chwile do przebycia; tem bardziey, gdy przytem ulegać musiała, iak to wszędzie bywa, czasowym sądom skorey nieobaczności, lub nawet niechęci zarzutom. Wytrwałość iey, przy sprawiedliweyii ściśle roztrząsaiącey Naywyższego nadzoru opiece, doczekała się pory, w którey okazać iey wolno, że wielorakie rękodzielnie i zakłady pierwey nieznane, obszernie się w Królestwie rozwinęły; zastąpiły poczęści upadek dawnieyszych rolniczych korzyści; wznieciły na przyszłość nowe chęci, usiłki i nadzieie, a to w ogólności prawie bez uszczerbku, owszem z zawarowaniem stopniowego zwrótu funduszów rządowych ku temu przeznaczonych.

Tak więc kray nasz w wielu ważnych stosunkach przestał się okupywać obcym. Rękodzielnie sukienne szczególniey, nietylko wystarczaią potrzebom wewnętrzżym, ale nawet znaczną ilość wyrobów za granicę wysyłaią. Wielkie zakłady tego rodzaiu, Fraenkla, Harrera, Rephahna a w krótce Fiedlera nie ustępuią żadnym innym pod względem doskonałości machin, cieńkości i sprawienia wyrobów. Ciągle doświadczenie dowodzi, iż ziemia nasza szczególnie iest dogodna prędkiemu ocieńczeniu wełny,

ktorey skore użycie, rozmnaża w kraiu naszym trzody udoskonalone. Przeszło 10,000 familiy zagranicznych rękodzielników, zaludniaią i ożywiaią nowe wcale miasta.— Machiny do przędzenia wełny czesaney, bawełny, lnu i konopi zaprowadzono: rozmaite tkanki z tych materyy a nawet i z iedwabiu; płocienka drukowane i przerabiane; nankiny, trykoty, szale różne są wyrabiane; piękne zakłady giserni Angielskich, produktów chymicznych, szkieł rzniętych i kryształow Czeskich, faiansów, papierow, kwiatów sztucznych, safianów, robót zamszowych, bronzów złoconych, lamp astralnych i wielu innych przedmiotow, których potrzeby towarzystwa wymagaią, a którym zachęta Rządowa popęd nadała, wzrosły u nas i utrzymuią się z korzyścią. Wystawa wyrobow przemysłu i kunsztow co dwa lata w stolicy odbywana, świadczy o ich postępie i udoskonaleniu.

Gdy od czasu nadzwyczaynego spadku ceny płodów ziemi, skutki handlu zewnętrznego, nie są iuż na korzyść kraiu naszego, Rząd obawiaiąc się, aby wszystkie gotowe pieniądze za granicę nie wyszły; będąc oprócz tego obowiązanym zastosować się do systematu przyiętego dla Cesarstwa; uznał potrzebę ograniczenia napływu towarow zagranicznych. Przez to ruch Jarmarkow Warszawskich zwrócony został szczególnie na zamiany wewnętrzne, a mianowicie na odbyt wełny, ktorey obszerny skład założony iest w gmachu Jarmarcznym, i ktorey w samey stolicy około 5000 cetnarów sprzedanych zostało w ciągu roku zeszłego. Lecz ścieśnienia, iakich okoliczności po handlu zagranicznym wymagały, szczęśliwie są wynagrodzone Dekretem Nayiaśnieyszego Pana, stanowiącym stosunki handlowe między Rossyą i Polską. Skutki onego, chociaż ieszcze bardzo świeże, okazały się iednak rownie korzystne dla obu kraiów, i wróżą to, czego się po nich spodziewać można, gdy z czasem i nawyknieniem, te stosunki łatwieyszemi i poufalszemi się staną. Oddzielnemi układami, urządzone są zamiany nasze handlowe z sąsiedzkiemi kraiami.

Wełny cienkie tak się iuż rozmnożyły, że nietylko wystarczaią nowym i licznym fabrykom wewnętrznym, lecz znaczna ich część za granicę wysłaną bydź mogła. Trzoda merynosów hodowana w dobrach Rządowych Kieleckich składaiąca się z 2000 sztuk czystego zupełnie rodu, znakomicie się do tego przyłożyła, zbywaiąc po Woiewództwach piękne bardzo barany. Wystawiono w Janowie obszerne i wygodne budowle na umieszczenie stada Rządowego, ktore teraz do 400 sztuk pomnożone, co rok dzielnych ogierow stacyom w kraiu rozłożonym dostarcza: młodzież z nich pochodząca iuż się korzystnie odznacza. Przychowek od bydła rogatego wielkiego rodzaiu, którego zakład utrzymuie się w bliskości Siedlec w Woiewództwie Podlaskiem, rozdany i rozkrzewiony został w różnych częściach Królestwa.

Użyteczność Instytutu agronomicznego w Marymoncie, ceniona iest od właścicieli ziemiańskich, staraiących się przyciągnąć do swoiey służby uczniów, w miarę ich ukształcenia. Żądania w tym względzie były częste i naglące, tak, iż mała tylko liczba uczniów mo-

gła odbydź całkowity kurs dwuletni. Swieżo ustanowiono przy tym Instytucie szkołę na wzór Hofwylskiey dla dzieci ubogich, ktora iak wszystkie zakłady tego rodzaiu, gdy są dobrze prowadzone, korzystne skutki roku e.

Kommissyia w roku 1820 ustanowiona, iuż ukończyla opis historyczny i statystyczny wszystkich miast Krolestwa, wyszczegolniaiący ich prawa, położenie, wydatki stałe, iako też fundusze, ktoremi mogą rozrządzać, a których superaty tudziez summy z kaucyi pochodzące, używane są corocznie na pożyczki właścicielom, w miastach murowane budowle stawiaiącym. Wartość wszystkich domów iest zapewniona od pożaru w Towarzystwie ogniowem, które starownie uiszczaiąc wypłaty swoie, coraz większego nabywa zaufania u powszechności, tak dalece, iz przez stopniowy wzrost wpisow, posiada już 350 millionów złotych funduszu. Jakoż znaczny postęp spostrzedz można w głównieyszych miastach Królestwa. Ulice tak dawne iak nowe są porządnie brukowane lub bite; utrzymywane w czystości i dobrze oświecone. Budowle Rządowe, Ratusze, szlachtuzy, magazyny wznoszą się obok zakładow rękodzielniczych i domów prywatnych. Ludność żydowska odosobniona w częściach miasta iey wyznaczonych; ogrody i przechadzki publiczne pomnażane; wszędzie ślady dawnych zwalisk zacieraią się i nikną. Dażność ta do porządku, do użyteczności i uprzyiemnienia, widocznie się okazuie w licznych przyozdobieniach i wzroście stolicy, ktorey ludność 12 ,000 dusz przechodzi, nieliczac w to umieszczonych w koszarach, lub w mieście rozkwaterowanych rozmaitych korpusów woyskowych.

Troskliwość Administracyi czuwała nad schronieniami cierpiącey ludzkości i nad obwarowaniem powszechnego występku. Znaczna liczba szpitali lepiey uposażona, powiększona, przebudowana, a usługa w nich przyzwoiciey urządzona została. Wygodny dom w Warszawie zupełnie narządzony został dla zakładu Towarzystwa Dobroczynnosci, ktorego gorliwość i ciągłe usiłowania, na wszelkie pochwały zasługuią. Jednostayny przepis wydany i wykonywany iest względem urządzania domów poprawy w części nowo wybudowanych, albo też naprawionych i lepiey urządzonych: więźnie użyci są do robót publicznych, lub zatrudnieni w warsztatach rozmaitych rękodzielni.

Czynność Policyi ogolney ciągle się utrzymywała; wagi i miary prawem przepisane, wszędzie zaprowadzone zostały; wieloraka usługa domowa, pociągniętą iest pod dokładnieysze przepisy; karność lekarska obostrzona; korzyści szczepienia ospy krowiey upowszechnione, a usiłowania w tey mierze wynagrodzone; włóczęga i zbiegowstwo wszędzie ścigane, staią się rzadszemi. Służba pocztowa mało co do życzenia zostawia. Kilka nowych stacyy iest założonych. Wygodne domy i obszerne staynie są wymurowane, kosztem Dyrekcyi; a to z superat dochodów, które corocznie do Skarbu wnosi.

Stopniowe rozwinięcie robót w Kopalniach rządowych zaprowadziło w nich przeszło 300 rozmaitych pieców, kuźni, fryszerek, giserni, walcowni, hut, ktore zatrudniaią kilka tysięcy robotników, i nadaią życie opustoszałey dawniey okolicy. Oprocz srebra, miedzi,

ołowiu, iakich wydobywanie może stać się znacznieysze, 100,000 cetnarów żelaza, wyrównywaią ego w dobroci Szwedzkiemu; przeszło 40 000 cetnarow cynku, 500,000 korcy węgli ziemnych corocznie iest wyrabianych. Poszukiwania soli kamienney nie ustaią, choć w wielkiey iuż głębokości; i zdaią się obiecywać świetne korzyści. W łamach marmurowych co raz ziawiaią się odcienia nowe i rzadkie.

(Dokończenie w następuiącym Nrze.)

Z Paryża d. 13 Maia.

Dnia 8 b. m. przybył tu Xżę Maxymilian Saski z córką swoią Xiężniczką Amaliią, a nazaiutrz wraz z Xciem dziedzicznym Saskim iedli obiad u Krola w St. Cloud.

Wczoray przyiął Król na uroczystem posłuchaniu Xięcia Northumberland, nadzwyczaynego Angielskiego Posła przy koronacyi Króla. Poseł ten przywieziony do Tuilleries w Królewskich powozach i po złożeniu swoiego uszanowania Delfinowi, Delfinowey i Xiężnie Berry, nazad do swoiego mieszkania odwieziony został. Zaraz po nim miał Poseł Rossyyski posłuchanie, a o godzinie 2 stawiony był przed Krolem wysłaniec Tunetański Sidi Mahmud. Powinszował Królowi w imieniu Pana swoiego wstąpienia na tron i złożył podarunki, składaiące się z bogatego Arabskiego Siodła, wielu kaszemirow, wschodnich materyy lwich i tygryssowych skór. — Wieczorem iadł Xiążę Northumberland obiad w pokoiach Delfina u stołu na 45 osob nakrytym. Hr. Cossé-Brissac, pierwszy Marszałek Krola był gospodarzem.

Sidi Mahmud zabawi dwa miesiące w Paryżu. W tych dniach przyięty był przez władzę mieyską w ratuszu. Prefekt wszczął z nim rozmowę o Tombuctu i rozwalinach Kartageny. Oświadczył on, iż nie zna podróżnych, którzy to miasto zwiedzali, a co do Kartagi znayduie się ieszcze kilka wielkich cystern, które do dawnego tego miasta należały, zresztą wszystkie iego zabytki są ziemią pokryte. Zachęcił więc przez ten wyraz miłośników starożytności do kopania w owey niegdy klassyczney okolicy.

Margr. de la Tour du Pin mianowany iest dowódcą zbieraiącego się pod Luneville obozu.

W ciągu ostatnich lat 30 wybito we Francyi za 2347 milionów 924,164 Fr. złotey i srebrney monety.

Tworzy się tu towarzystwo dla handlu do Egiptu.

Przybyła tu Pani Katalani. Podczas uroczystości po koronacyi Krola dawać tu będzie koncerty na korzyść kupcow którzy uszkodowani zostali przez spalenie się towarów w składzie publicznym i innych dobroczynnych zakładów.

Pod Famars znaleziono d. 23 z. m. bronzowe starożytne popiersie dobrze zachowane, wystawiaiące kwiatem uwieńczonego Bachusa. Obok niego leżało nieco monety miedzianey Rzymskiey i innych drobnostek.

Niedawno Prezydent pewney wsi wydał zacnemu, ale na iedno oko niewidomemu człowiekowi z okolicy paszport do podroży, i niechcac go w opisie iego osoby obrazić, tak iego oczy opisał: ma czerne oczy, lecz iedno z nich nieobecne.

DODATEK
DO N.ro 43.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 29 MAJA 1825 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 18 Maia.

Nayiaśnieysi Cesarstwo przybyli d. 9 b. m. do Medyolanu z Arcyxięciem Franciszkiem i iego Małżonką i wysiedli przy wystrzałach z dział do przygotowanego dla siebie w Loretto za bramą Orientale pawilonu, gdzie powitanemi byli od całego Włoskiego swoiego Dworu, a o godzinie piątey popołudniu w znacznym orszaku odbyli uroczysty wiazd do miasta. Wysiedli naprzod do Kościoła katedralnego, gdzie Kardynał Arcybiskup odspiewał *Te Deum,* a po odbytych modłach udali się piechotą do pałacu Królewskiego, gdzie w wielkiey sali powitanemi zostali od Władz woyskowych i cywilnych, potem pokazali się z balkonu niezmiernem tłumom ludu, które zapełniły powietrze tysiącznemi okrzykami radości, i wystąpione na ich wiazd w paradzie woyska około Nich przeciągnęły. W wieczor całe miasto było naywspanialey oświecone. NN., Cesarstwo, w towarzystwie Arcyxięcia Vicekróla, &c. raczyli w otwartych powozach celnieysze ulice obiechać i wszędzie od niezliczonych mieszkańcow z zapałem witanemi byli. D. 11 przybyli tamże Xżę i Xiężna Salernu.

J. C. K. M. raczył nadwornemu Radcy przy Gubernium Czeskiem, Kawalerowi Böhm, dozwolić przyiąć i nosić udzielony mu iako byłemu Prezesowi kommissyi rewizeyney żeglug na Elbie przez N. Króla Angielskiego i Hanowerskiego komanderski krzyż orderu Gwelfów.

Z Madrytu d. 28 Kwietnia.

D. 26 b. m. większa część obecnych tu zagranicznych Posłów udała się do Aranjuez dla znaydowania się na odbytey tam radzie Ministrów.

Król przedłużył czas dla officerów wszelkich stopni do składania dowodow politycznego oczyszczenia do 30 Czerwca. Po upłynieniu tego czasu nie będą mieli żadnego prawa do pensyy.

Tuteyszy sąd kryminalny wydał nakoniec worok przeciw członkom byłego woyskowego sadu, który skazał na śmierć Porucznika Goffieu. PP. Solo, Duran, Rodero i Ruiz skazanemi są każdy na pięcioletnie w twierdzy więzienie; Santiestevan i Portel Garcia Conde tylko na 4 lata, ponieważ dowiedli, że nie byli przyiaciołmi konstytucyi. Wszyscy

ściu są w urzędach swoich aż do wysiedzenia więzienia zawieszonemi. Pułkownik, prezyduiący w tym sądzie, pokutować musi 8 lat w twierdzy. Co do Jenerała Coppens podzielone były zdania sędziów, i wyrok przeciw niemu wydany będzie od połączonych wydziałow sądu. Na nieobecne członki zapadł następuiący wyrok: Morillo, Hr. Kartageny, owczesny powiatowy dowódca, z którego rozkazu Goffieu był sądzony, siedzieć ma 4 lata w twierdzy. Officer artylleryi Nunez Atenas i Assessor Hernandez obwieszczonemi bydź maią; trzey inni ćwiertowanemi; ściu póydzie na ściolętnie galerowe prace, a 2 czyli 4 na 8mio letnie. Matka Goffieu może wstawić się za skazanemi.

Minister woienny proponował Królowi, aby wszyscy w służbie będący i pensyie pobieraiący officerowie 45 lat dochodzący umieszczonemi byli w korpusach ochotników. Wyznaczona została kommissyia do rozpoznania tego przedmiotu.

Cantarac dowodzący w Peru nie udał się do Francyi, ale popłynął do Anglii.

W tych dniach udało się wielu Królewskich ochotników z Leridi na równinę za bramą miasta, i podzieliwszy się na dwa oddziały zaczęli do siebie strzelać. Był to tylko wybieg (strzelano bowiem do siebie prochem) ażeby Wielkorządcę i osadę z miasta wywabić a potem na konstytucyionistów uderzyć. Szczęściem dowiedział się Wielkorządca wcześniey o ich zamyśle, kazał straże wzmocnić, a innemu korpusowi ochotników przeciw zuchwałym wystąpić i do porządku ich zwrócił.

Z Zante d. 1 Kwietnia.

Woysko Egipskie (według Dziennika Paryzkiego Sporow) wysiadło na ląd na ostatnim końcu Messenii i zawierało w liczbie 8000 ludzi, kilka set Piemontczyków i Francuzow, ktorzy należeli do batalionu, opieraiącemu się woysku Francuzkiemu przy wkroczeniu do Hiszpanii nad rzeką Bidassao. Gdy to woysko postąpiło przeciw Nawarin został oddział iego d. 8 Marca przez Greków w wąwozach S. Mikołaia pobity, a drugi na polu Oliwen utracił 15 dział polowych. Nieprzyiaciel uciekł z utratą do 1100 do twierdz Modon i Koron. Grecy oponowali oprocz tego kilkanaście przewozowych okrętow żywnością wyładowanych, a inne zatopili. Pomiędzy Egipcyianami wszczęły się choroby i Ibrahim Basza znaleść może grób w Peloponesie. Patras iest ciągle przez Grekow opasane.

UWIADOMIENIE.

Gdy dla braku sprzedarzy losów Loterya na Kamienice tu w Krakowie pod Nrami 538 i 683 w Ulicy Floryanskiey do skutku przyiść nie może, a zatym wzywa się Właścicieli losów, którzy takowe pobrali, aby w mieyscu gdzie na takową loteryą stawili, stawkę swoią odebrać raczyli.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu.

Stósownie do Odezwy Kommissyi Włościańskiey pod dniem 21 z. m. do Senatu uczynioney, iako też w skutku Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 18 b. m. Nr. 1885 zawiadomia Publiczność, iż w Biorze Wydziału w dniu 30 b. m. i 6 Czerwca roku b. przedstanowcza, nakoniec w dniu 15tym Czerwca roku b. o godzinie 10 zrana odbędzie się stanowcza Licytacya wieczystey Dzierżawy Realności w Wsi Trzianowicach z Sołtystwa tamże dawniey exystuiącego przez Kommissyą Włościańską utworzoney. — Warunki tey Licytacyi w każdym razie udzielone bydź mogą Konkurrentom w Kancellaryi Kommissyi Włościańskiey.

W Krakowie dnia 25 Maia 1825 r.

Wasserrab.
Gadomski, S. W.

Prezes Sądu Appellacyinego W. M. Krakowa i Jego Okręgu.

Stósownie do przepisu artykułu 118 Kodexu Cywilnego, podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi Kraiu tuteyszego, na powództwo Jakóba Ignacego dwoyga imion Ryszkowskiego Maystra professyi Krawieckiey w Mieście Krakowie zamieszkałego, wydał w dniu 20 Października 1823 wyrok przedstanowczy, którym śledzenie nieprzytomności Kazimierza Tomasza dwoyga imion Ryszkowskiego, brata powoda, przeszło od lat 4 nieobecnego; Sądowi Pokoiu Miasta Krakowa Okręgu I. nakazanem zostało.

W Krakowie dnia 16 Marca 1825 roku. *Nikorowicz.*

Raubach. Sekr: S. A.

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Stósownie do przepisu Art: 118 Kodexu Cywilnego podaie ninieyszym do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego na wniesioną prośbę Kazimierza Pawlikowskiego, Ogrodnika na Kawiorach przy Krakowie pod L. 1 mieszkaiącego, Oyca i naturalnego Opiekuna małoletnich Barbary Maryanny i Romualda, z zmarłą Franciszką Magdaleną z Paneckich, dwoyga imion Pawlikowską, spłodzonych dzieci, wydał w dniu 17 Marca r. b. przedstanowczy wyrok, którym wyszukiwanie Wincentego Grzybowskiego Wuia tychże małoletnich, od lat blisko trzydziestu w mieyscu ostatniego jego zamieszkania w Mieście Krakowie nieobecnego, poleconem zostało Sądowi Pokoiu Okręgu I. Wolnego M. Krakowa.

W Krakowie d. 16 Maia 1825 roku. *Nikorowicz.*

Raubach Sekr: Sądu Appel:

Podpisany Notaryusz Publiczny Wolnego Miasta Krakowa z Jego Okręgiem podaie do Publiczney wiadomości: iż przysądzenie domu drewnianego z ogrodem fruchtowym po niegdy Jacentym Chaykowskim pozostałego przy Krakowie na Wygodzie pod L. 360 stoiącego na licytacyi przedstanowczey w dniu 16 Maia r. b. 1825 publicznie odbytey Panu Jozefowi Gadomskiemu za summę Złpol. 818 gr. 15 iako naywiększey ofiaruiącemu nastąpiło, stosownie więc do prawa termin do Licytacyi stanowczey tegoż Domu na dzień 27 Czerwca r. b. 1825 na godzinę 10 ranną w Kancellaryi Notaryatu przy Ulicy Grodzkiey pod Liczbą 84 znayduiącey się przeznacza. O warunkach Licytacyi w Kancellaryi podpisanego Notaryusza każdego czasu dowiedzieć się można. — W Krakowie dnia 16 Maia 1825 roku.

I. Rogalski.

W dniu 31 Maia r. b. 1825 o godzinie 9 ranney wskutek polecenia Wys: Trybunału I. Instancyi: W. M. Krakowa i Jego Okręgu, z dnia 19 Maia 1825 r. do L. 1573 wyszłego; na Kleparzu przy Krakowie w domu pod L. 19 odbędzie się publiczna Licytacya po niegdy Katarzynie i Jozefie Olęckich pozostałych ruchomości jako to: Sukien, bielizny, pościeli, Stolarszczyzny i innych. Chęć licytować maiących, podpisany na czas i mieysce zaprasza.

W Krakowie dnia 26 Maia 1825 r.

Teodor Jaworski, Kom: Sąd.

W dniu 31 Maia r. b. 1825 o godzinie 2 popołudniu przy Ulicy S. Jana w domu pod L. 476, w drodze Exekucyi Sądowey odbędzie się publiczna Licytacya Sprzętów domowych, Obrazow, Szaf, Zegaru ściennego &c. Chęć zatym licytować maiących podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 26 Maia 1825 r.

Teodor Jaworski, Kom: Sąd.

W dniu 3 Czerwca r. b 1825 o godzinie 9tey zrana w Krakowie na Wesoły w Dworku pod L 220 odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey Licytacya na wydzierżawienie tegoż Dworku z przyległym ogrodem na rok ieden to ie t: od dnia 20 Lipca r. b do tegoż dnia w roku 1826. — Chęć licytowania maiących zapraszą się opatrzonych w Wadium Złpol: 25 zgotowemi pieniądzmi.

W Krakowie dnia 26 Maia 1825 roku.

H. Salomoński, Kom: Sąd.

Pisarz Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa z Okręgiem, podaie do publiczney wiadomości, że P. Woyciech Alexander dwoyga imion Skorczyński Komornik przy sądach tuteyszych uskutecznił dnia 21 i 24 Lipca 1823 roku zaięcie Kamienicy w Krakowie w Okręgu I. Gminie V. przy Ulicy Szpitalney pod L. 575/6 między Kamienicami sąsiedzkiemi Wdowy i Sukcessorów Dymidowiczów frontem w ulicę Szpitalną, zaś w przecznicy z Kamienicą do Pana Anastazego Siemońskiego należącą numerem konskrypcyonalnym 575/6 oznaczoney P. Bernarda Gostkowskiego Ob. Krak: własney, któórey naiemnikami są PP. Augustyn Pepka. Paweł Styrczykiewicz Murarz, Franciszka Rakowska, Antoni Gruszecki i Józef Osiecki, a to na satysfakcyią summy ZłR. 600 w Szeynach Austryiackich $\frac{5}{100}$ rachuiąc z prowizyią po 5 od 100 od dnia 18 Czerwca 1799 r. kapitału nie przenoszącą, kosztami prawnemi z mocy Wyroków Trybunału I. Instancyi dd. 27 Października 1821 zaocznie. 2go Tegoż Trybunału d. 26 Lutego 1822 ocznie. 3go Sądu Appelacyynego d. 18 Czerwca 1823 r. zapadłych od P. Bernarda Gostkowskiego Sukcessorom Schönaurowskim, iako to P. Leopoldowi Schönauer Koncepiście Ce: Król: Gubernialnemu, Pani Maryi z Schönaurów Brezany, P. Franciszka Brezanę Konsyliarza C. Kr. Gubernialnego małżonce, Kaietanie z Schönaurów Steinmayer po ś. p. Janie Steinmayer Sekretarzu Cyrkularnym pozostałey Wdowie we Lwowie w Galicyi Austryiackiey zamieszkałym należącey się. — Protokół zaięcia tey Kamienicy PP. Aoyzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu Okr: I. W. M. Krakowa Piotrowi Grzybowskiemu Woytowi Gminy V. d. 24 Lipca 1823 r. tudzież dłużnikowi P. Bernardowi Gostkowskiemu prawnie wręczonym i tenże Vol: III. Księgi zaięcia Aktów Hipoteki W. M. Krakowa z Okręgiem dd. 21 Października 1823 r. na karcie 500 pod Nr. 97; a w Kancelaryi Pisarza Tryb: I. Ins: w Księdze III. zaięciów nieruchomości od stronnicy 893 do stronnicy 900 pod L. 105 29 Października 1823 r wpisanym został. Sprzedarz tey Kamienicy popierać będzie P. Felix Słotwiński O. P. D. Adwokat przy Sądach tuteyszych w Krakowie przy ulicy Szerokiey pod L. 78 zamieszkały. Warunki tey Licytacyi Wyrokiem Tryb. dd. 4 Czerwca 1824 zatwierdzone są następuiące:

1) Cena szacunkowa tey Kamienicy przez Wierzycieli popieraiących ustanawia się na pierwsze wywołanie w Summie 17,000 Złp.

2) Chęć licytowania maiący 1/10 część ceny szacunkowey iako Vadium złoży od którego iedynie popieraiący Wierzyciele P. Leopold Schönauer, P. Marya z Schönaurów Brezany, P. Franciszka Brezany Konsyliarza C. Król: Gubernialnego Małżonka, P. Kaietana z Schönaurów Steinmayer po ś. p. Janie Steinmayer Sekretarzu Cyrkularnym pozostała Wdowa wolnemi są.

3) Nabywca winien będzie zapłacić do rąk P. Felixa Słotwińskiego Adwokata koszta popierania Licytacyi natychmiast po wręczeniu Wyroku przysądzaiącego też koszta, które mu z ceny szacunkowey potrącone będą.

4) Winien także będzie zapłacić podatki zaległe, które mu równie z ceny szacunkowey potrącone będą.

5) Resztuiącą summę szacunkową przy sobie zatrzyma aż do uskutecznienia klassyfikacyi. Widerkaffy użytecznie umieszczone przy nieruchomości pozostaną.

6) Niedopełniaiący warunku, którego kolwiek badź utraci Vadium na korzyść popieraiących sprzedarz Sukcessorów Schönaurowskich w punkcie 2gim wyrażonych i oprócz tego nowa licytacyia na iego koszta ogłoszoną byłaby.

Wzywaią się razem wszyscy Wierzyciele hipoteczni i osoby prawo rzeczowe maiące, aby pod prekluzyią na pierwszym terminie licytacyi złożyli na Audyencyi Trybunału wszelkie tytuły swych Wierzytelności z wykazem mianych pretensyi i ustanowieniem Adwokata.

Z powodu iż na poprzednich terminach Licytacyi nikt chęć licytowania maiący niestawił się, wyznaczonym iest termin Wyrokiem Tryb: I. Inst: dd. 13 Maia r. 1825 na dzień 24 Czerwca r. b., na którym nieruchomość ta w braku Licytantów za 2/3 szacunku położonego, to iest za summę 11,333 Złp. 10 gr. sprzedaną będzie. — W Krakowie d. 24 Maia 1825 r. *Kuliczkowski* Pisarz.